

การสร้างสรรค์ข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทย

The Creative of Television Weather Forecast News in Thailand

กุลธิดา สายพรหม¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษารูปแบบการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศ และ (2) ศึกษาการสร้างสรรค์ข่าวพยากรณ์อากาศ โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 2 กลุ่ม คือ ผู้ควบคุมการผลิตรายการ และ ผู้ประกาศข่าวพยากรณ์อากาศของสถานีโทรทัศน์แบบไม่บอกรับสมาชิกในระบบแอนะล็อก

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของข่าวพยากรณ์อากาศ มี 2 รูปแบบ คือ (1) รูปแบบข่าวอ่าน เป็นการให้ผู้ประกาศข่าวอ่านตามบทข่าว และ (2) รูปแบบผสมผสานระหว่างข่าวอ่านกับละคร เป็นการให้ผู้ประกาศหรือตัวละครถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการแสดง เพื่อโยงเข้าสู่เนื้อหาข่าว ผสมผสานกับการให้ผู้ประกาศข่าวอ่านตามบทข่าว สำหรับการสร้างสรรค์ข่าวพยากรณ์อากาศ ที่สำคัญมี 4 ด้าน คือ (1) ด้านเนื้อหา ต้องเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย (2) ด้านผู้ประกาศ ต้องมีเอกลักษณ์ มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ มีชีวิตชีวา มีลีลาท่าทางในการนำเสนอ และต้องมีส่วนร่วมในการเขียนข่าว/กำหนดประเด็นข่าว (3) ด้านวิธีการนำเสนอ มีการถ่ายทำทั้งในสตูดิโอระบบปิด โดยใช้ฉากเสมือนหรือ เวอร์ชวล สตูดิโอ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม และถ่ายทำนอกสถานที่ เพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับผู้ชมมากยิ่งขึ้น ภาพประกอบข่าว จะใช้ภาพข่าว เพื่ออธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และภาพกราฟิก เพื่อประกอบคำอธิบายให้ผู้ชม

¹อาจารย์ประจำ สาขาวิชาเทคโนโลยีการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

E-mail: kultida.s@rmutp.ac.th และ kultida_zine@hotmail.com

เข้าใจมากยิ่งขึ้น เสียงประกอบข่าว มีทั้งเสียงดนตรี/เสียงเพลง เสียงบรรยาย และเสียงประกอบ เพื่อเพิ่มอารมณ์และสร้างจินตนาการให้กับผู้ชม และ (4) ด้านสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชม มีทั้ง การส่งภาพถ่าย การเข้าร่วมกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นบนสื่อออนไลน์ เพื่อสำรวจและสร้างอัตราความนิยมของผู้ชมต่อข่าวพยากรณ์อากาศ

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์; ข่าวพยากรณ์อากาศ

Abstract

This research was conducted using qualitative research methods aiming to study; (1) The weather forecast format on Thai television and; (2) The weather forecast creative strategy . The methodology used was in-depth interviews with broadcast analog TV viewers.

The finding shows that there are 2 formats for Thai weather forecasts; (1) a scripted segments which a news reporter reads (2) a scripted news format mixed with added reporter expression through a story or gestures and a script. Furthermore, there are 4 main weather forecast creativity strategies: (1) Content strategy - The content must be relevant to audiences' daily life with simple and clear language. (2) News reporter strategy - A news reporter must be unique with a trusted and engaging personality. He/She should be involved in creating news content and be part of writing the news. (3) Presentation strategy - A studio production with a virtual background to attract attention from audiences. Outdoor production can also be used to get closer to audiences. A real news snapshot and graphic are used to give more information to an audience. Music, environmental sound effects can help create an imaginative picture. and (4) Participation strategy - Seeking live feedback from audiences on particular weather events and issues. Online comments are used to gauge the popularity of weather news reports.

Keywords: The Creative; Weather Forecast News

บทนำ

จากวิกฤติการณ์อุทกภัยที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2554 โดยเฉพาะกับกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่าง ๆ ในลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง จัดว่าเป็นมหาอุทกภัยที่ทำความเสียหายให้กับ พื้นที่ชุมชน เขตเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม พื้นที่เกษตรกรรม ทรัพย์สินต่าง ๆ ตลอดจนมี ประชาชนเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีต (ปราโมทย์ ไม้ก๊ัด, 2555, หน้า 1) โดยธนาคารโลกได้ประเมินมูลค่า ของความเสียหายจากภัยพิบัติน้ำท่วมครั้งนั้น อยู่ที่ 1.44 ล้านล้านบาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่า ความเสียหายสูงสุด ลำดับที่ 4 ของโลก (กรม อุตุนิยมวิทยา, 2557, หน้า 1)

ปราโมทย์ ไม้ก๊ัด (2555, หน้า 3-4) อธิตอธิบายดีกรมชลประทานและกรมการ มูลนิธิชัยพัฒนาได้เสนอยุทธศาสตร์ใน การจัดการปัญหาอุทกภัยอย่างยั่งยืน หรือ การดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม 3 แนวทาง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ “สู้ภัย” เป็นยุทธศาสตร์ที่ ต่อสู้กับเหตุการณ์ และปัญหาที่เกิดขึ้นเป็น หลัก ยุทธศาสตร์ “ปรับตัว” เป็นยุทธศาสตร์ การทำตัวให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับความ สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติและปัญหาที่เกิด

และยุทธศาสตร์ “หนีภัย” เป็นยุทธศาสตร์ใน การพิจารณาดำเนินการก่อนที่ภัยจะเกิด ซึ่ง ยุทธศาสตร์เหล่านี้ล้วนต้องอาศัยความร่วมมือ อย่างต่อเนื่องจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการเผยแพร่ ข้อมูลและการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและผลกระทบ ที่จะเกิดขึ้นให้กับประชาชน เนื่องจากจะทำให้ ประชาชนเกิดความตระหนัก ให้ความร่วมมือ ในการหาแนวทางดำเนินการเพื่อปรับตัวให้ สอดคล้องและรองรับผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมลดความสูญเสีย หากเกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคต แม้ว่า มหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นจะเป็นการเปิดมิติใหม่ เกี่ยวกับการสื่อสารในภาวะวิกฤต โดยเฉพาะ อย่างยิ่งบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน ในการให้ ความรู้ ความเข้าใจ และแจ้งเตือนเรื่องภัยพิบัติ ให้แก่ประชาชน แต่ก็ยังไม่สามารถทำหน้าที่ ในการสร้างอารมณ์ร่วมระหว่างผู้ชมได้ เท่าที่ควร (สุภาพร โพธิ์แก้ว, 2555) อีกทั้งยังมี จุดอ่อนตรงที่การแปลงสาร ไม่สั้น กระชับ และเป็นศัพท์ที่ประชาชนฟังแล้วไม่เข้าใจ เพราะส่วนใหญ่จะเห็นว่าสื่อมวลชนจะนำสาร

จากหน่วยงานของรัฐมาอ่านให้ประชาชนฟัง ไม่มีการแปล เพื่อสร้างความตระหนักรู้ ของประเทศญี่ปุ่นจะมีการทำตารางรูปภาพ และมีคนมาอธิบาย ทำให้ประชาชนเข้าใจง่ายขึ้น โดยใช้เวลาเพียงไม่นาน (มุทริกา พฤษาพงษ์, 2557) จึงนำมาสู่โจทย์ ข้อต่อไปว่า “สื่อ” ควรมี การนำเสนออย่างไรให้ผู้รับสารได้มีอารมณ์ร่วม และรู้สึกถึงความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น เสมือน อยู่ในเหตุการณ์จริง มิใช่เป็นเพียงผู้รับรู้เท่านั้น

ปัจจุบันผู้ผลิตข่าวพยากรณ์อากาศจึงได้ พยายามคิดค้น เปลี่ยนแปลงขนบหรือวิธีการ นำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศให้แปลกใหม่ แหวกแนวไปจากลักษณะการนำเสนอข่าว พยากรณ์อากาศในอดีตอย่างเห็นได้ชัด โดย นรินทร์ ใจหวัง (2557) กล่าวว่า ในช่วงไม่กี่ปี ที่ผ่านมา รายการข่าวช่องฟรีทีวีเกือบทุกช่อง พยายามเปลี่ยนแปลง ปรับตัว เพื่อแข่งขันกับ ช่องใหม่ ๆ ที่มีมากขึ้น ซึ่งในช่วงเวลาของข่าว พยากรณ์อากาศถึงแม้จะเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ แต่ก็ถูกปรับให้นำสนใจยิ่งขึ้น โดยเหตุผลหนึ่ง ก็เพื่อให้ผู้ชมตระหนักถึงความจำเป็นใน การเสพข่าวประเภทนี้ นอกจากนี้ยังได้มีการ แสดงทัศนคติถึงข่าวพยากรณ์อากาศในมุมมอง ที่น่าสนใจ อย่าง “ฝนฟ้าอากาศ” ออกอากาศ

ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ที่ถูก กล่าวถึงว่าเป็นข่าวพยากรณ์อากาศที่แปลก แหวกแนว และมีความใกล้ชิดกับตนเองกับ ผู้ชมค่อนข้างสูง โดยเฉพาะบุคลิกของคุณ เปรมสุดา สันติวัฒนา ผู้ประกาศที่เต็มไปด้วย รอยยิ้ม ลีลาในการนำเสนอ การแต่งกายที่เข้ากับ กระแส ประกอบกับเทคโนโลยีเวอร์ชวล สตูดิโอ (virtual studio) ที่ทำให้การพยากรณ์ อากาศดูสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ และเข้าใจได้ มากขึ้น อีกหนึ่งข่าวพยากรณ์อากาศที่มี เอกลักษณ์โดดเด่น “ทีวี 360 องศา” ออกอากาศ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 กับ ทำนั้วชี้หมุนทวนเข็มนาฬิกา พร้อมคำประจำตัว ว่า “เพราะนี่คือทีวีสามร้อยหกสิบองศา” โดย คุณชนินวัฒน์ พัฒนวิรุณ ที่แม้ว่าการแต่งกาย ของผู้ประกาศจะเป็นแบบสากลเคร่งขรึม ไม่นั่นลีลา หรือลีลาในการนำเสนอ แต่ ความน่าสนใจ คือ เนื้อหาที่เจาะลึก กราฟิกที่ น่าสนใจ และรายงานพิเศษที่เกี่ยวข้องกับ สภาพอากาศ สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงความถี่ใน การออกอากาศ ทำให้ข้อมูลค่อนข้างแม่นยำ นอกจากนี้ยังมี “ลมฟ้าพยากรณ์” ออกอากาศ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ที่นำ 2 ฝาแฝด คุณสหัชชา สวัสดิพรพัฒน และ

คุณสุนิดา สวัสดิพรพัลลภ ผู้ประกาศที่มีบุคลิก สดใส น่ารัก มาผสมผสานพลังช่วยกันรายงานข่าว พยากรณ์อากาศ ที่มาพร้อมกับคำพูดประจำตัว เช่น “ไม่ว่าจะมีฝนหรือจะมีแดด อย่าลืมมา ตรวจสอบกับแฟลคมฟ้าพยากรณ์” ประกอบกับการใช้เทคโนโลยีเวอร์ชวล สตูดิโอ จึงทำให้ ข่าวพยากรณ์อากาศน่าสนใจมากขึ้น ส่วน “ลมฟ้าอากาศ” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ โมเดิร์นไนน์ ก็มีการเปลี่ยนแปลงจากในอดีต เช่นกัน ซึ่งแต่เดิมจะแสดงเพียงตัวหนังสือให้ผู้ชมดูว่าแต่ละที่มีสภาพอากาศเป็นอย่างไร ไม่มีผู้ประกาศ ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนให้มี ผู้ประกาศข่าวที่มีบุคลิก หน้าตาสดใส อย่างคุณ อ่ำไพรัตน์ เตชะภูวภัทร มาเป็นส่วนดึงดูดใจ ผู้ชม พร้อมกับการพัฒนากราฟิกที่น่าสนใจ มากขึ้น ถึงแม้ว่าการนำเสนอจะไม่หวือหวา แต่ความสดใสของผู้ประกาศก็ดึงดูดความสนใจ ผู้ชมได้ไม่น้อย สำหรับ “ข่าวพยากรณ์อากาศ ThaiPBS” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทย พีบีเอส โดยคุณชนวรรณ มิตินทสูตร และ “สถานีอากาศ NBT” ออกอากาศทางสถานี วิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย โดยคุณจันทิมา สิลชาติ แม้จะยังคงยึดแนวปฏิบัติของการ รายงานข่าวที่มีลักษณะแบบเดิมให้ได้มากที่สุด

ทว่ายังมีการสอดแทรกเนื้อหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างสภาพอากาศกับวิถีชีวิตของผู้ชม

ดังนั้นจากการศึกษาวิจัยนี้ จะทำให้ ทราบถึงการสร้างสรรค์ข่าวพยากรณ์อากาศ ของแต่ละสถานีให้มากขึ้น ทั้งในด้านเนื้อหา ผู้ประกาศ วิธีการนำเสนอ และการสร้าง การมีส่วนร่วม นับเป็นการสร้างสรรค์ที่ทุก สถานีโทรทัศน์ต่างนำมาใช้เพื่อหวังสร้าง "เรตติ้ง" หรือสร้างความนิยมในการชมให้ สูงขึ้น ซึ่งเป็นการสะท้อนผลในทางธุรกิจหรือ รายได้ของสถานีโทรทัศน์ และยังนำไปสู่การหา ข้อสรุปของรูปแบบข่าวและการสร้างสรรค์ ข่าวพยากรณ์อากาศสำหรับสถานีโทรทัศน์ใน ระบบดิจิทัล ได้อีกด้วย

วิธีการศึกษา

การดำเนินการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ศึกษาจาก (1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลประเภท บุคคล โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 2 กลุ่ม คือ ผู้ควบคุมการผลิตรายการ (producer) และ ผู้ประกาศข่าว (announcer) พยากรณ์อากาศ ของสถานีโทรทัศน์แบบไม่บอกรับสมาชิก

ในระบบแอนะล็อก ได้แก่ คุณชนินวัฒน์ พัฒนวิโรคน จากทีวี 360 องศา (ช่อง 3) คุณบุญรอด พันธุมณี และคุณ สุหัชชา-คุณสุนิดา สวัสดิพรพลก จากลมฟ้าพยากรณ์ (ช่อง 5) คุณวรัญญา นวกาลัญญา และคุณเปรมสุดา สันติวัฒนา จากฝนฟ้าอากาศ (ช่อง 7) คุณอภิชน ลำเจียก และคุณอำไพรัตน์ เตชะภูวภัทร จากลมฟ้าอากาศ (ช่องโมเดิร์นไนน์) คุณจันทิมา สิลชาติ จากสถานีอากาศ NBT (ช่อง NBT) และคุณธนวรรณ มลิณฑบุตร จากข่าวพยากรณ์อากาศ ThaiPBS (ช่องไทยพีบีเอส) ในเดือนมกราคม จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ยังศึกษาจาก (2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลประเภทเทปบันทึกภาพ โดยได้สำเนาเทปโทรทัศน์ข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทยจากการออกอากาศจริงในเดือนกุมภาพันธ์ จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558 ในช่วงเวลา 15.00-20.00 น.

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ผลการวิจัยด้านรูปแบบข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทยและการสร้างสรรค์ข่าว

พยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทย ดังนี้

ผลการวิจัยด้านรูปแบบข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทย

ปัจจุบันข่าวพยากรณ์อากาศได้มีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพื่อตอบสนองความนิยมของผู้ชม ดังนี้

1. รูปแบบข่าวอ่าน เป็นการนำเสนอด้วยการให้ผู้ประกาศอ่านตามบทข่าว ทั้งข่าวอ่านธรรมดาที่ผู้ประกาศอ่านข่าวหน้ากล้องของสถานี และอ่านข่าวประกอบภาพข่าวหรือภาพกราฟิก โดยผู้ประกาศจะอ่านข่าวหน้ากล้องหรืออยู่หลังกล้องก็ได้ แต่ต้องเรียงลำดับประเด็นข่าวตามที่ผู้ควบคุมการผลิตและผู้ประกาศได้กำหนดคร่อมกันหรือที่อยู่ในความสนใจของผู้ชมจากมากไปหาน้อย สำหรับข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทยที่มีรูปแบบข่าวอ่าน ได้แก่ ทีวี 360 องศา สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ลมฟ้าพยากรณ์ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ลมฟ้าอากาศ สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ สถานีอากาศ NBT สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยและข่าวพยากรณ์อากาศ ThaiPBS สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

2. รูปแบบผสมผสานระหว่างข่าวอ่านกับละคร เป็นการนำเสนอด้วยการให้ผู้ประกาศและตัวละครถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการแสดงเพื่อโยงเข้าสู่เนื้อหาข่าว ผสมผสานกับการให้ผู้ประกาศอ่านตามบทข่าว โดยรายการฝนฟ้าอากาศสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เป็นเพียงรายการเดียวที่ใช้รูปแบบนี้ ทั้งนี้การกำหนดรูปแบบข่าวพยากรณ์อากาศนี้มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ประเด็นหลักคือ โจทย์หรือเงื่อนไขที่ได้รับจากสถานี และรสนิยมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งบางสถานีกำหนดรูปแบบการนำเสนอโดยพิจารณาจากประเด็นใดประเด็นหนึ่ง และบางสถานีพิจารณาจากทั้ง 2 ประเด็นรวมกัน

สำหรับทิศทางการพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทยในอนาคตนั้น ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลากหลายด้าน โดย (1) ด้านเนื้อหา จะต้องเป็นเนื้อหาที่เป็นข้อมูลเชิงลึก มีความหลากหลาย ทั้งเรื่องของสภาพอากาศ ภัยพิบัติ การเตือนภัย สิ่งแวดล้อม และต้องใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้องกับผู้ชมให้มากขึ้น (2) ด้านผู้ประกาศ ผู้ประกาศต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพอากาศ และต้องมีทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

(3) ด้านภาพประกอบข่าว จะต้องมีการข่าว ซึ่งเป็นภาพเหตุการณ์จริงมากขึ้น เพื่อให้ผู้ชมตระหนักถึงสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นให้ได้มากที่สุด (4) ด้านการนำเสนอ เน้นที่การสื่อสารที่เข้าถึงผู้ชมได้ง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และ (5) ด้านสถานที่ถ่ายทำ จะต้องมีการถ่ายทำนอกสถานที่ให้มากขึ้น เพื่อสร้างความใกล้ชิด และเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ชม

ผลการวิจัยด้านการสร้างสรรค์ข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทย

1. ด้านเนื้อหา พบว่า แหล่งข่าวประจำของทุกสถานี คือ กรมอุตุนิยมวิทยา ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมผลตรวจอากาศจากสถานีอากาศต่าง ๆ ของประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีการแสวงหาแหล่งข่าวอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยได้ข้อมูลทั้งจากอินเทอร์เน็ต เช่น Tropical Storm Risk: TSR (www.tropicalstormrisk.com) เว็บไซต์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานนโยบายและบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ กรมชลประทาน และข้อมูลจากเอกสาร เช่น แฟกซ์จากกรมอุตุนิยมวิทยา เพื่อให้เนื้อหามีความชัดเจน หลากหลาย และมีความแตกต่างจากรายการอื่น ๆ โดยทุกสถานี

คัดเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวกับสภาพอากาศรายวันเป็นหลัก นอกจากนั้นจะคัดเลือกเนื้อหาที่แตกต่างกันไปตามนโยบายของแต่ละสถานี เช่น ลมฟ้าพยากรณ์ (ช่อง 5) เนื้อหาจะเน้นที่การเตือนภัย เพราะเป็นแม่ข่ายของการเตือนภัยและเป็นที่ตั้งของสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย ส่วนทีวี 360 องศา (ช่อง 3) เนื้อหาจะเน้นเรื่องสิ่งแวดล้อมหรือความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้น ซึ่งมาจากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานี ทั้งนี้บางสถานียังมีการสร้างประเด็นข่าวขึ้นมาเองอีกด้วย สำหรับโครงสร้างเนื้อหาข่าวพยากรณ์อากาศจะมีความแตกต่างกันในแต่ละวันขึ้นอยู่กับสถานการณ์ว่าจะมีปัจจัยอะไรที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศ และมีผลกระทบต่อประชาชน โดยโครงสร้างเนื้อหาหลัก ประกอบด้วยสภาพอากาศ อุณหภูมิ การทำนายสภาวะอากาศที่จะเกิดขึ้นในช่วง 6-24 ชั่วโมงข้างหน้า และการเตือนภัย นอกจากนี้บางสถานียังมีการเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพอากาศในอาเซียน สิ่งแวดล้อม และการให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องด้วย

2. ด้านผู้ประกาศข่าวพยากรณ์อากาศพบว่า จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้

ปรากฏกายอยู่บนหน้าจอโทรทัศน์ ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดข้อมูล เนื้อหาสาระเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารด้านสภาพอากาศ อุณหภูมิ สภาวะฝนตก การทำนายสภาวะอากาศที่จะเกิดขึ้น การแจ้งเตือน และการให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนอกจากมีชื่อตำแหน่งว่า “ผู้ประกาศ” แล้ว ยังมีชื่อตำแหน่งว่า “ผู้ดำเนินรายการ” และ “พิธีเชนเตอร์” โดยประเภทผู้ประกาศตามลักษณะการเข้าสู่อาชีพ แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) ผู้ประกาศที่เข้ามาทำอาชีพผู้ประกาศข่าวโดยตรง ได้แก่ คุณสุหัชชา และคุณสุนิศา สวัสดิพรพัลลภ จากลมฟ้าพยากรณ์ (ช่อง 5) และคุณชนวรรณ มลิณทสูตร จากข่าวพยากรณ์อากาศ ThaiPBS (ช่องไทยพีบีเอส)

(2) ผู้ประกาศที่มีอาชีพอื่น ก่อนจะมีอาชีพผู้ประกาศข่าว ได้แก่ คุณอำไพรัตน์ เตชะภูวภัทร จากลมฟ้าอากาศ (ช่องโมเดิร์นไนน์) และคุณเปรมสุดา สันติวัฒนา จากฝนฟ้าอากาศ (ช่อง 7)

(3) ผู้ประกาศที่มีอาชีพเป็นผู้สื่อข่าวมาก่อน ได้แก่ คุณธนินวัฒน์ พัฒนวิรุณ จากทีวี 360 องศา (ช่อง 3) และคุณจันทิมา ศิลชาติ จากสถานีอากาศ NBT (ช่อง NBT)

สำหรับจุดเด่นหรือเอกลักษณ์ของผู้ประกาศ ประกอบด้วย (1) ผู้ประกาศต้องมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ (2) การแต่งกายของผู้ประกาศจะมีความแตกต่างกัน ตามนโยบายของสถานี โดยจะมีสิ่งที่สอดคล้องกับเนื้อหา และตรงข้ามกับเนื้อหา (3) ลีลาท่าทางในการนำเสนอของผู้ประกาศ ควรมีเอกลักษณ์โดดเด่น และเป็นตัวตนของผู้ประกาศเอง เพราะจะทำให้การนำเสนอเป็นธรรมชาติ (4) ผู้ประกาศมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ทั้งในด้านการอ่านข่าว นำเสนอข่าว มีส่วนร่วมในการเขียนข่าว และกำหนดประเด็นข่าว โดยบางสถานีผู้ประกาศข่าวจะทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการผลิตด้วย คือ ทิว 360 องศา (ช่อง 3) สถานีอากาศ NBT (ช่อง NBT) และข่าวพยากรณ์อากาศ ThaiPBS (ช่องไทยพีบีเอส) และ (5) ผู้ประกาศต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งด้านเนื้อหาที่จะต้องเตรียมพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ และเข้ารับการอบรมจากกรมอุตุนิยมวิทยา ด้านวิธีประกาศหรือการนำเสนอข่าว ต้องนำเสนอข่าวให้มีความน่าเชื่อถือ อ่านและจดจำบทความความแม่นยำ ภาษาที่ใช้เหมาะสม และเข้าใจง่าย มีความชัดเจนในการออกเสียง และมีทักษะในการนำเสนอภาพ

กราฟิก

3. ด้านวิธีการนำเสนอ พบว่า

(1) สถานที่ถ่ายทำมีทั้งการถ่ายทำในสตูดิโอระบบปิด โดยใช้ฉากเสมือนหรือเวอรัชวลสตูดิโอเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม และการถ่ายทำนอกสถานที่ เพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับผู้ชมมากยิ่งขึ้น

(2) ภาพประกอบข่าวที่ใช้ มี 3 ลักษณะ คือ (1) ภาพข่าว เป็นการนำมาใช้เพื่ออธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง (2) ภาพกราฟิก เป็นการนำมาใช้เพื่อประกอบคำอธิบายให้ผู้ชมเข้าใจมากยิ่งขึ้น และ (3) ภาพแผนที่อากาศจากดาวเทียม เป็นการนำมาใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงมุมมองการเคลื่อนไหวของสภาพอากาศ

(3) เสียงประกอบข่าว มีการนำมาใช้เพื่อเพิ่มอารมณ์และสร้างจินตนาการให้กับผู้ชมได้ว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นที่ใดได้แก่ เสียงพูด/เสียงบรรยายของผู้ประกาศ เสียงดนตรีและเสียงเพลง เสียงบรรยากาศ และเสียงประกอบ

4. ด้านสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชม พบว่า กลวิธีสร้างความรู้สึกร่วมของการมีส่วนร่วมของผู้ชมในข่าวพยากรณ์อากาศทาง

โทรทัศน์ไทยมี 3 ลักษณะ คือ (1) การเปิดโอกาสให้ผู้ชมส่งภาพถ่ายหรือคลิปรายงานสภาพอากาศเข้ามาเผยแพร่ในรายการ (2) การจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยการให้ผู้ชมสมัครเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งการปลูกป่าสร้างฝาย หรือเก็บขยะ และ (3) เปิดโอกาสให้ผู้ชมแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งสอบถามข้อมูลด้านสภาพอากาศในสื่อออนไลน์

อภิปรายผล

ข่าวพยากรณ์อากาศส่วนใหญ่ มีรูปแบบข่าวอ่าน (news programme) โดยรูปแบบในลักษณะนี้จัดเป็นรายการข่าวตระกูลแนวคลาสสิก (classic news genre) ซึ่งเป็นตระกูลหลักและดั้งเดิม สามารถใช้รหัสเพื่อสร้างความหมายด้านความน่าเชื่อถือและความถูกต้องด้วยการอ่านข่าวเป็นหลัก มีภาพรวมของรายการเป็นทางการ เนื้อหา ภาพและเสียงของข่าวมีบทบาทมากกว่าผู้ประกาศข่าวที่มีบทบาทเพียงอ่านข่าวตามบทเท่านั้น ปัจจุบันมีรายการข่าวในแนวคลาสสิกมากที่สุด แต่ผู้ผลิตก็มีการปรับปรุงรูปแบบกันมาโดยตลอด เพื่อให้เหมาะสมกับพฤติกรรมชมข่าวที่เปลี่ยนไป และแข่งขันกับตระกูลย่อยใหม่ ที่มีแนวโน้ม

การขยายตัวอย่างรวดเร็ว (ศิวนารถ หงษ์ประยูตร, 2550) จึงทำให้เกิดข่าวพยากรณ์อากาศในรูปแบบผสมผสานระหว่างข่าวอ่านกับละคร นับเป็นรูปแบบใหม่ของข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทยที่ทำให้การถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างสนุกสนาน ตื่นเต้น น่าสนใจ และใช้ศิลปะความบันเทิงสอดแทรกไว้ได้อย่างแยบยล ซึ่งตรงตามหลักการสำคัญของการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ และช่วยเสริมความสำคัญของเนื้อหาและสร้างความรู้สึกร่วมกันของผู้ชมไปกับภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้ (Goldman, 1998)

การสร้างสรรค์ข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทย มี 4 ด้านที่สำคัญ คือ

1. ด้านเนื้อหา

แหล่งข่าวประจำของทุกสถานี คือ กรมอุตุนิยมวิทยา เนื่องจากกรมอุตุนิยมวิทยาเป็นหน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งมีภารกิจหลักเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านอุตุนิยมวิทยาของประเทศไทย โดยปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจ เฝ้าระวัง ติดตาม รายงานสถานะอากาศ การพยากรณ์อากาศการเตือนภัยที่เกิดจากธรรมชาติ โดยมีสำนักพยากรณ์อากาศ

เป็นผู้เผยแพร่และให้บริการข้อมูลพยากรณ์อากาศแก่สถานีโทรทัศน์ (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2557) นอกจากนี้แหล่งข่าวประจำจากกรมอุตุนิยมวิทยาแล้ว ทุกสถานีต่างแสวงหาข้อมูลข่าวจากแหล่งข่าวอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งแหล่งข่าวในประเทศ และแหล่งข่าวต่างประเทศ โดยได้ข้อมูลทั้งจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นแหล่งข่าวที่มีความสำคัญมากในปัจจุบัน เพราะสามารถสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย ตรวจสอบข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และยังสามารถใช้เพื่อป้องกันการตกข่าวได้ นอกจากนี้ยังได้ข้อมูลจากเอกสารจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการเหล่านี้ จะเป็นแหล่งข่าวเบื้องต้นสำหรับผู้สื่อข่าว เพื่อติดตามเสาะหาข้อมูลจากแหล่งข่าวอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ (ภาคภูมิ วรรณภา, 2554, หน้า 54) ซึ่งแหล่งข่าวจะเป็นตัวกำหนดทิศทางข่าวสารในทิศทางที่ต่างกัน (พิศิษฐ์ ชวลาธวัช และคณะ, 2547, หน้า 47) จึงอาจกล่าวได้ว่า แหล่งข่าวต่างกัน จะทำให้เนื้อหาที่มีความชัดเจน หลากหลาย และมีความแตกต่างกันด้วย

ข่าวพยากรณ์อากาศ เป็นข่าวที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสภาพอากาศ อุณหภูมิ สภาวะฝนตก การคาดการณ์ลักษณะ

อากาศความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งการให้ข้อมูลปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่กำลังจะเกิดขึ้นพร้อมให้คำแนะนำ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมป้องกันและรับมือกับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น (จิตพันธ์ วงษ์ไทย อ้างถึงในธรรมา จิตดีจุฬานนท์, 2542, หน้า 17) แต่ด้วยข้อจำกัดด้านต่าง ๆ ของสื่อโทรทัศน์ จึงทำให้ผู้ผลิตข่าวพยากรณ์อากาศต้องคัดเลือกเนื้อหาข่าวพยากรณ์อากาศ เพื่อนำเสนอเพียงบางเรื่องบางประเด็นเท่านั้น ซึ่งหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหาข่าวจากการพิจารณาคุณค่าข่าว (นรินทร์ นำเจริญ, 2549, หน้า 13 และภาคภูมิ วรรณภา, 2555, หน้า 26-36) ทั้งเรื่องของความเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ความใกล้ชิดกับผู้ชม และผลกระทบ นอกจากนี้ยังมีการคัดเลือกเนื้อหาข่าวที่แตกต่างกันตามนโยบายของแต่ละสถานีด้วย เนื่องจากนโยบายของสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานีจะมีนโยบายหรือจุดเน้นที่แตกต่างกัน จึงทำให้การคัดเลือกเนื้อหาข่าวหรือการจัดลำดับความสำคัญของข่าวแตกต่างกันไปด้วย เพื่อให้ตรงตามนโยบายขององค์กร (นรินทร์ นำเจริญ, 2549, หน้า 31-39) เช่น ลมฟ้าพยากรณ์ (ช่อง 5) จะเน้นเรื่องการเตือนภัย เพราะเป็น

แม้ชายของการเตือนภัยและเป็นที่ตั้งของ
สถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย ส่วนทีวี 360 องศา (ช่อง 3) จะเน้นเรื่อง
สิ่งแวดล้อมหรือความเปลี่ยนแปลงของโลกที่
เกิดขึ้นซึ่งมาจากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานี
นอกจากนี้บางสถานียังมีการสร้างประเด็นข่าว
ขึ้นมาเองอีกด้วย ซึ่งมาจากสัญชาตญาณและ
ประสบการณ์ในการทำงานของบรรณาธิการข่าว
และผู้สื่อข่าว นับเป็นคุณสมบัติพิเศษเฉพาะตัว
ของบุคคล (นาฎยา ตนานนท์, 2546, หน้า 22)
เช่น คุณชนินวัฒน์ พัฒนวิรุณ ทีวี 360 องศา
(ช่อง 3) ที่มีอาชีพเป็นผู้สื่อข่าวมาก่อน จึงทำให้
มีพื้นฐานหรือมีประสบการณ์ในด้านการงาน
ข่าวภาคสนาม และรู้ข้อมูลข่าวว่ามันจะเกิด
อะไรขึ้น ทำให้สามารถสร้างประเด็นข่าวขึ้นมา
เองได้

2. ด้านผู้ประกาศ

ผู้ประกาศจะต้องมีจุดเด่นหรือมี
เอกลักษณ์ทั้งในด้านบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ
ซึ่งเกิดจากความรอบรู้ ความชำนาญ และการมี
ประสบการณ์ในการทำงานข่าวหรือคลุกคลี
กับงานข่าวเป็นอย่างดีหรืออาจเคยเป็นผู้สื่อข่าว
มาก่อน จนโตได้ขึ้นมาเป็นผู้ประกาศข่าว
จนผู้ชมเห็นผลงานและเกิดความน่าเชื่อถือใน

ผู้ประกาศ (สนมพร ฉิมเฉลิม, 2542, หน้า 32)
ซึ่งนับเป็นคุณสมบัติที่โดดเด่นที่จะนำไปใช้
ได้กับงานข่าวโทรทัศน์ (Ivor, 1995, p. 226)
นอกจากการสร้างแรงดึงดูดความสนใจจาก
เครื่องแต่งกายของผู้ประกาศนับเป็นอีก
ยุทธวิธีหนึ่งในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์
ทั้งในด้านของความแปลก และความสวยงาม
(ฉัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2558, หน้า 46) ซึ่ง
อาจมีความแตกต่างกันตามนโยบายของ
สถานี โดยมีทั้งที่สอดคล้องกับเนื้อหาและ
ตรงข้ามกับเนื้อหา ทั้งนี้เพราะความแตกต่าง
จากสถานีอื่น แตกต่างจากคู่แข่ง และแตกต่าง
ในความรู้สึกของผู้ชมจะทำให้รายการโทรทัศน์
ประสบความสำเร็จได้ และสิ่งที่มาพร้อมกับ
ลักษณะการแต่งกายของผู้ประกาศ คือ
ลีลาท่าทางในการนำเสนอที่เหมาะสม ทั้งลีลา
ในการใช้เสียงเพื่อสื่อความหมายอย่างเป็น
ธรรมชาติ และความสามารถในการทำให้ผู้ชม
เกิดความเป็นกันเองในการนำเสนอข่าวด้วย
ท่าทางที่อบอุ่นและเป็นมิตร ซึ่งสิ่งเหล่านี้
จะทำให้ข่าวนั้นน่าสนใจ และชวนติดตาม
(สนมพร ฉิมเฉลิม, 2542, หน้า 32) ทั้งนี้การมี
ส่วนร่วมในการเขียนข่าว กำหนดประเด็นข่าว
หรือเลือกเรื่องที่น่าสนใจที่จะใช้ในการนำเสนอ

ข่าวพยากรณ์อากาศต่อผู้ชม นับเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ประกาศเช่นกัน โดยผู้ประกาศข่าวต้องมีส่วนในการเขียนข่าวประมาณ 25-50% ในข่าวที่ต้องอ่านออกอากาศ และต้องเข้าร่วมประชุมกับผู้ควบคุมการผลิตข่าวพยากรณ์อากาศ เพื่อที่จะถกเถียงถึงประเด็นหรือการกำหนดประเด็นข่าว และเรื่องที่น่าสนใจที่จะนำมาใช้รายงานข่าวและนำเสนอต่อผู้ชม (Hyde, 1992) โดยหากผู้ประกาศมีส่วนร่วมในการเขียนข่าว ก็จะได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาของสิ่งที่จะประกาศออกไป สำหรับการใช้อย่างเหมาะสมในการนำเสนอ จะทำให้สื่อสารเนื้อความในบทข่าวไปสู่ผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การอ่านข่าวทางโทรทัศน์ ผู้ประกาศจะต้องอ่านให้ตรงกับภาพประกอบข่าว ทั้งภาพข่าวและภาพกราฟิก ซึ่งผู้ประกาศจะต้องเฝ้าหน้าจอภาพเป็นระยะในช่วงของการอ่านข่าว ดังนั้น ผู้ประกาศจึงต้องสั่งสมประสบการณ์ เพื่อเพิ่มทักษะด้านการนำเสนอภาพกราฟิกในข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ให้ลื่นไหลมากขึ้น (ภัทธีรา สารากรบริรักษ์, 2557, หน้า 65)

3. ด้านวิธีการนำเสนอ

ข่าวพยากรณ์อากาศส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทำในสตูดิโอระบบปิด ซึ่งเป็นการถ่ายทำในพื้นที่ที่ถูกจัดสร้างขึ้นมาเพื่อรองรับการถ่ายทำโดยเฉพาะ และเป็นการป้องกันสิ่งรบกวนภายนอกทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ผ่านเข้ามา แสงแดด และเสียงรบกวนต่าง ๆ โดยใช้ฉากเสมือนหรือเวอร์ชวลสตูดิโอ ซึ่งเป็นการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ขั้นสูงมาออกแบบสร้างฉากขึ้นมาในจอภาพ โดยมีลักษณะเสมือนจริง และมีมิติเหมือนจริงมากขึ้น อีกทั้งผู้ประกาศยังสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับระบบเวอร์ชวลสตูดิโอได้ และสามารถนำเสนอข้อมูลได้หลากหลาย ทั้งกราฟิกประกอบข่าว ตารางภาพเคลื่อนไหว แอนิเมชัน ทำให้ดูง่าย ชัดเจน และไม่ซับซ้อน (กิตติ สิงหาปัด, 2554, หน้า 19) การถ่ายทำในสตูดิโอระบบปิด โดยใช้ฉากเสมือนหรือเวอร์ชวลสตูดิโอดังกล่าวเป็นการสร้างความน่าสนใจให้กับรายการ ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกอยากติดตามชมรายการ และทำให้รายการไม่น่าเบื่อ (ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2558, หน้า 7) เนื่องจากมีลูกเล่นให้เล่นมากมาย ทั้งกราฟิกสัญลักษณ์แสดงสภาพอากาศและแผนที่ต่าง ๆ ซึ่งทำให้การเสนอข่าวมีสีสัน

สนุก และน่าติดตาม (ชานนท์ เกษมวรรณกร, 2555) ทั้งนี้ในบางสถานีมีการถ่ายทำนอกสถานที่ ซึ่งเป็นกรถ่ายทำตามสถานที่และอาคารต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับผู้ชมมากยิ่งขึ้น และทำให้เกิดการมีส่วนร่วมกับรายการทั้งแบบโดยตรงและโดยอ้อม (ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2558, หน้า 7)

ข่าวการพยากรณ์อากาศนิยมใช้ภาพประกอบข่าว ทั้งที่เป็นภาพข่าวที่ใช้เพื่ออธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจในเรื่องราว โดยไม่ต้องอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ มาก อีกทั้งภาพข่าวยังมีองค์ประกอบทำให้ข่าวการพยากรณ์อากาศมีความน่าเชื่อถือ และเป็นหลักฐานยืนยันว่าเหตุการณ์ที่ได้รายงานนั้นเกิดขึ้นจริง และภาพกราฟิกที่สร้างจากคอมพิวเตอร์ สำหรับภาพกราฟิกของข่าวการพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทย มีทั้งภาพกราฟิกที่เป็นตัวอักษร ซึ่งซ่อนตัวอักษรข้อความ ชื่อ-นามสกุลของผู้ประกาศ ภาพกราฟิกที่เป็นภาพนิ่ง ซึ่งเป็นตารางอุณหภูมิและสภาพอากาศรายภาค และภาพกราฟิกที่เป็นภาพเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นแผนที่อากาศดาวเทียม นำมาใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงมุมมองการเคลื่อนไหวของสภาพอากาศ

ทั้งนี้ภาพกราฟิกดังกล่าว ใช้เพื่อประกอบคำอธิบายเนื้อหาข่าวให้ผู้ชมเข้าใจมากยิ่งขึ้น (สมสุข หินวิมาน และคณะ, 2557, หน้า 93) ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของเทคโนโลยีอิมเมอร์ซีฟกราฟิก (Immersive graphic) ที่จะต้องอธิบายข่าวสารข้อมูลให้เข้าใจง่ายขึ้น เป็นรูปธรรมมากขึ้น เพราะรายการข่าวพยากรณ์อากาศมักจะใช้คำศัพท์เฉพาะทางเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งยังช่วยเพิ่มสีสันของรายการข่าวให้ดูมีชีวิตชีวา และเพิ่มอรรถรสในการรับชมข่าวแก่ผู้ชมอีกด้วย (วริษา พันธ์พิบูลย์, 2557) แต่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของชินกฤต อุดมลาภไพศาล (2557) ที่ว่า มีสถานีโทรทัศน์จำนวนไม่น้อยที่ไม่ตระหนักหรือให้ความสำคัญกับกราฟิกในบทบาทการสื่อสาร ยังคงยึดติดภาพตายตัว เชื่อมั่นในเนื้อหา ภาพเคลื่อนไหวจากการถ่ายทำ และเสียงบรรยายเป็นหลัก

เสียงประกอบที่ใช้ในข่าวพยากรณ์อากาศ มีทั้งเสียงดนตรีและเสียงเพลง เสียงบรรยาย และเสียงประกอบ โดยเสียงมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้ชม ทั้งทางด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ สร้างความรู้สึกและอารมณ์ที่ผู้ชมมีต่อเรื่องที่กำลังชม โดยเสียงช่วยสร้างความคิดให้แก่ผู้ชมว่า ควรจะให้

ความหมายของภาพที่กำลังชมอย่างไร รวมทั้งเกิดความรู้สึกและอารมณ์อย่างไร ทำให้สามารถสร้างแรงดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้ติดตามเรื่องราวไปจนจบเรื่องได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างอารมณ์ หรือ โน้มนำและควบคุมอารมณ์ของผู้ชมให้เป็นไปตามที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการได้ (ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2558, หน้า 30)

4. ด้านสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชม

การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชมมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ ทั้งนี้เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้รายการโทรทัศน์สามารถตอบสนองต่อความพึงพอใจและให้ความสุขแก่ผู้ชมรายการโทรทัศน์ได้ โดยผู้ผลิตหรือผู้สร้างสรรค์รายการต้องพยายามทำให้ผู้ชมมีส่วนร่วมกับรายการตลอดเวลา ทั้งการมีส่วนร่วมแบบโดยตรงและโดยอ้อม (ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2558, หน้า 7) โดยข่าวพยากรณ์อากาศได้สร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชมด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ชมส่งภาพถ่ายหรือคลิปรายงานสภาพอากาศเข้ามาเผยแพร่ในรายการ การจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมด้วยการให้ผู้ชมสมัครเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งการปลูกป่า การสร้างฝาย หรือการเก็บขยะ และการเปิดโอกาสให้ผู้ชมแสดงความคิดเห็น

พร้อมทั้งสอบถามข้อมูลด้านสภาพอากาศในสื่อออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันประชาชนเริ่มมีความตื่นตัวเกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติมากยิ่งขึ้น เนื่องจากได้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงบ่อยครั้ง ทำให้มีการติดตามข่าวพยากรณ์อากาศและการเตือนภัยอย่างใกล้ชิด ดังนั้นหากผู้ผลิตข่าวพยากรณ์อากาศมีความรู้ความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศอย่างแท้จริง ทั้งในด้านสภาพอากาศ ภัยพิบัติ การเตือนภัย และสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบกับผู้ชม จะเป็นการสร้างความแตกต่างและสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับเนื้อหา อีกทั้งหากสามารถทำให้การถ่ายทอดเนื้อหามีประสิทธิภาพจนทำให้ประชาชนที่เป็นผู้ชมเข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อได้ดียิ่งขึ้น ประชาชนก็จะได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนให้ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงานเตรียมความพร้อมรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อช่วยกันหาทางป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติให้ได้ผลอีกด้วย

บรรณานุกรม

- กิตติ สิงหาปัด. (2554). *การสร้างสรรครายการโทรทัศน์* (หน่วยที่ 6-10). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชานนท์ เกษมวรรณกร. (2555). *เทคโนโลยี VIRTUAL STUDIO งาน BOI FAIR 2011*. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2558 จาก <http://janonkas-arti3319.blogspot.com/2012/02/virtualstudio-boi-fair-2011.html?m=1>
- ชินกฤต อุดมลาภไพศาล. (2557). *คอนเทนต์รายการดี กราฟิกร์ที่สำคัญ* ไลน์. ค้นเมื่อ 25 มีนาคม จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/580354>
- ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2558). *การสร้างสรรครายการโทรทัศน์* (พิมพ์ครั้งที่ 2 หน่วยที่ 1-5). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มุกทิกา พญาพงษ์. (2557). *นักวิชาการชี้สื่อไทย “อ่อน” แข็งเดือนกุมภาพันธ์*. ค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2558 จาก <http://www.dailynews.co.th/crime/262564>
- ธันวา จิตต์จุพานนท์. (2542). *กว่าจะมาเป็น “ลมฟ้าพยากรณ์” ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5*. สารนิพนธ์วารสารศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นรินทร์ ใจหวัง. (2557). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรายงานข่าว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรินทร์ นำเจริญ. (2549). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรายงานข่าว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาถยา ตานานนท์. (2546). *การรายงานข่าว = News reporting*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ปราโมทย์ ไม้กลัด. 2555. *มุมมองเหตุการณ์มหาอุทกภัยปี 2554 และยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาอุทกภัยอย่างยั่งยืน*. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2558 จาก <http://teamgroup.co.th/presentation01.pdf>

- พิศิษฐ์ ชวลาธวัช และคณะ. (2547). *การรายงานข่าวชั้นสูง* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ภาคภูมิ วรรณภา. (2555). *การเขียนข่าวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อินทนิล
- ภัทธีรา สารการบริรักษ์. (2557). *ผู้ประกาศและ การใช้เสียงทางวิทยุและ โทรทัศน์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิริยา พันสพิบูลย์. (2557). *เทคโนโลยีอิมเมอร์ซีฟ กราฟิก (Immersive Graphic) กับการรายงานข่าวพยากรณ์อากาศ กรณีศึกษา รายการอุณหภูมิลูก สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7. สารนิพนธ์วารสารศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- ศิวินารถ หงษ์ประยูตร. (2550). *ตระกูลรายการข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทย พ.ศ. 2548. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สมสุข หินวิมาน และคณะ. (2557). *ความรู้เบื้องต้นทางวิทยุและ โทรทัศน์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สนมพร ฉิมเฉลิม. (2542). *กระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุภาพร โพธิ์แก้ว. (2555). *จรรยาบรรณสื่อกับการนำเสนอข่าวในเหตุภัยพิบัติ ใน การเสวนาความร่วมมือไตรภาคีเพื่อกำกับดูแลตนเองในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ครั้งที่ 4. 11 ตุลาคม 2555 ณ ห้องกมลทิพย์ โรงแรม เดอะ สุโกศล, กรุงเทพมหานคร.*
- อตุณิยมวิทยา, กรม. (2557). *แผนยุทธศาสตร์กรมอตุณิยมวิทยา พ.ศ. 2557-2560*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

Goldman, D. (1998). *Under the weather Adweek 35* (March 1994). USA: UMI Company.

Hyde, W. S. (1992). *Television and radio announcing* (7th ed.). San Francisco: San Francisco State University.

Ivor, Y. (1995). *Television news* (3rd ed.). Great Britain: n.p.